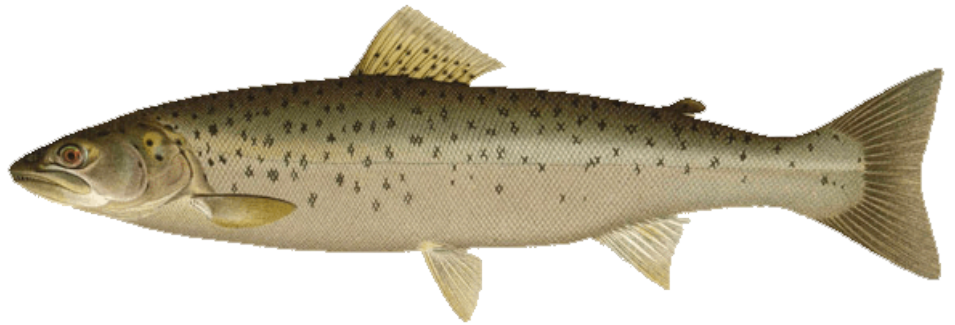

Öring

Information från Fiskevattenägarna Dalarna-Gävleborg • www.fiskevattenagarna.se • kansli@fiskevattenagarna.se

Vetenskapligt namn: Salmo trutta
Sportfiskerekord: Vikt: 17 kg, längd: 105 cm
Ålder: ca 38 år
Könsmognad: 2-5 år
pH: Över 6,0
Maximal temp: 24 °C
Optimal temp: ca 13 °C

Öring är vanligare än många tror. De finns i rinnande vatten och även de allra minsta bäckarna kan hysa öring. Det är inte ovanligt att öring fångas i bäckar som är så små som 0,5 meter breda. Huvudsaken är att det finns vatten i dem.

Idag har tyvärr en stor del av den sjölevande öringen slagits ut, inte minst på grund av fragmenteringen av våra vatten som uppstått med dammar och fellagda vägtrummor som hindrar öringen att vandra till och från lek- och uppväxtområdena. Men det finns enkla saker man kan göra för att få fart på era bestånd av naturligt reproducerande öring.

Var finns öringen?

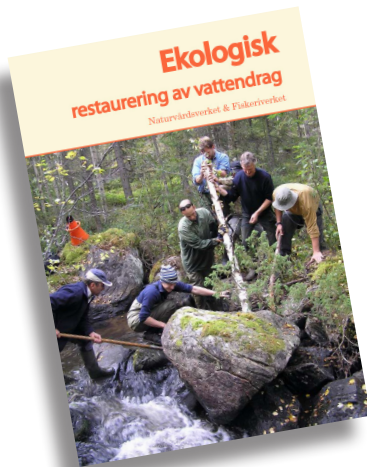
Det första att göra är att kartlägga var det finns öring. Därefter kartlägger man var det finns vandringshinder som hindrar öringen att vandra i vattendraget och ut från detta vattendrag in i en sjö eller större å eller älv. Tänk på att öring inte bara vandrar upp i vattendrag och ner i sjöar, utan att de kan även leka nedströms sjöar. Lek nedströms sjöar brukar vara fördelaktigt för öringen då födoundlaget är omfattande och en utloppsström har en jämn temperatur.

Åtgärda vandringshinder

Prata därefter gärna med markägare som äger vägtrumman eller dammen om möjlighet och inställning till att åtgärda dessa vandringshinder. Bäst är oftast att riva bort dammar och byta vägtrummor, men det finns även andra åtgärder att vidta. Litteratur finns och en bok som kan rekommenderas är *Ekologisk restaurering av vattendrag* som getts ut av Naturvårdsverket och Fiskeriverket. Den finns gratis att ladda ned från Havs- och vattenmyndighetens hemsida.

Skapa lek- och uppväxtområden

När fisken väl kan vandra mellan lek- och uppväxt och tillväxtområdena gäller det att se till så det finns lek- och uppväxtområden för den vuxna fisken att leka på och bra miljöer för öringungarna att växa upp på. Några generella råd finns på nästa sida.

Boken *Ekologisk restaurering av vattendrag* är mycket bra och har tagits fram av Fiskeriverket och Naturvårdsverket. Den kan laddas ner gratis från Havs- och vattenmyndighetens hemsida.

<https://www.havochvatten.se/hav/uppdrag--kontakt/publikationer/aldre-publikationer/ovriga-publikationer-fran-fiskeriverket/2012-02-07-ekologisk-restaurering-av-vattendrag.html>

Generella råd för att skapa lek- och uppväxtmiljöer för öring

Se till så det finns mycket strukturer vattendraget.

Sten och block ger ståndplatser och gömslen för fisken. det skapar även utrymme för vatteninsekter som öringen lever av. Samma sak med död ved. Många tycker död ved ser stökigt ut, men faktum är att det finns ett direkt förhållande mellan mängden död ved och mängden öring. Mer död ved i vattendragen ger mer öring. Detta eftersom den döda veden, precis som sten och block, sätter fart på vattnet, ger gömställen och utrymme för insekter och andra småkryp att frodas i.

Lägg ut lekgrus anpassat för öringens storlek.

Lekgrus är A och O för att öringen ska leka. Information om var den ska placeras hittar ni i *Ekologisk restaurering av vattendrag*, men tänk på att skaffa rätt storlek (se faktaruta) för er fisk och att det ska vara naturgrus/natursten då sprängsten och kross är för vasst och dessutom kilar ihop sig så att det inte blir hålor och strukturer på bottenarna.

Kornstorleken kan komma att behöva justeras när ni fått större öring som leker och så även vattendjupet på lekplatserna. Det bör vara mellan 10 och 70 cm. Är det för grunt får öringen svårt att leka. Vattenhastigheten får inte heller vara för låg.

Bygg upp beståndet.

Finns det strömlevande öring så börja med att bygga upp ett så starkt bestånd av dessa som möjligt. Detta eftersom höga tätheter av öring kan tvinga igång sjövandring. Därefter kan man göra åtgärder (ändra grusstorlek etc) så den återvandrande fisken kan leka.

Se över fiskereglerna.

Se över fiskereglerna! Fiskereglerna i både sjön och vattendraget måste stämma överens med målsättningen med fiskevårdsprojektet (se faktaruta).

Fiskeregler för ett bra sportfiske

- Freda helst lek- och uppväxtområdena hela året. Fiskeförbud bör dock råda under lekperioden så fisken får leka ifred.
- Om ni ej kan freda fiske på lekområdena hela året, så bör minimimåttet för öring vid fiske utanför lekperioden vara minst 40 cm.
- Sätt ett högt minimimått på öringen i sjön. För att 90 % av all öring ska ha lekt minst en gång krävs minimimått om minst 50 cm. Fönsteruttag kan även de vara effektiva för att skydda den riktigt stora lekfisken. (Tänk på att det kan skilja så mycket som ca 1 700 romkorn mellan en hona på 45 och 50 cm, dvs 270 %!)
- Begränsa fångsterna av öring, gärna till en per dygn och fiskekort.
- Ska nätfiske vara tillåtet måste maskstorleken vara minst 65 mm i stolpe (mellan knutarna) för att öring under 50 cm ska klara sig.

Lämpligt leksubstrat

OBS! Använd endast naturgrus!

Öringstorlek	Kornstorlek
20-30 cm	10-20 mm
40-60 cm	50-60 mm
>60 cm	70-80 mm
Riktvärde	10-50 mm

Källa: *Ekologisk restaurering av vattendrag*

Lekgrus i lämplig storlek för mindre å.

 Fiskevattenägarna
Dalarna-Gävleborg

– Fiskevårdsområdesföreningarnas eget förbund!

© Fiskevattenägarna Dalarna-Gävleborg

Fiskevattenägarna Dalarna-Gävleborg är en medlemsorganisation för de som äger och förvaltar fiske. Basen i vår medlemskår är fiskevårdsområdesföreningar, men vi organiserar även enskilda fiskerättsägare, samfundligheter, kommuner, företag och klubbar.

www.fiskevattenagarna.se
kansli@fiskevattenagarna.se

Illustrationer: Wilhelm von Wright.
Foto: Storfallsberg/RH